

ETHIEK VAN LEVEN EN GEZONDHEID

**Waarborg voor waardig leven
van voor het begin
tot na het einde**

Johan Oldenkamp

Ethiek van leven en gezondheid

Waarborg voor waardig leven van voor het begin tot na het einde

Eerste druk, 13 mei 2009

Indien u wenst te reageren op dit boek, dan kunt u dat doen via:

johan@pateo.nl

www.pateo.nl

Uitgeverij: Pateo
Drukkerij: Van Liere Media
ISBN: 978-90-813871-5-6
NUR: 737

© 2009, Dr. Johan H. Oldenkamp

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopiëren, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the author.

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding.....	5
1.1 Afbakening tot leven en gezondheid	7
1.2 Wat is ethiek van leven en gezondheid?.....	11
1.3 Functie van deze tijdelijke ethische richtlijnen	11
1.4 Fundamentele, ethische uitgangspunten	13
2. Algemene Levensethiek.....	15
2.1 Eigen verantwoordelijkheid.....	15
2.2 Keuzevrijheid van de cliënt	15
2.3 Precontractuele normen	16
2.4 Contracteerprincipe.....	17
2.5 Hulpmiddelen	17
2.6 Geheimhoudingsplicht	18
2.7 Professionele normen	18
2.8 Omgangsnormen	19
2.9. Communicatie	20
2.10 Dienstverlening achteraf	21
2.11 Beroepsbepaalde normen	21
3. Specifieke Levensethiek	23
3.1 Prenatale ethiek	23
3.2 Bevallingsethiek.....	24
3.3 Babyethiek	25
3.4 Kinderethiek.....	26
3.5 Puberethiek	26
3.6 Jongvolwassenenethiek	26
3.7 Volwassenenethiek.....	27
3.8 Ouderenethiek.....	27
3.9 Stervensethiek.....	28
3.10 Overgangsethiek.....	29
3.11 Nabestaandenethiek	30

4. Kernbegrippen toegelicht.....	31
Bijlage 1. Het Spel des Levens	33
Bijlage 2. De geschiedenis van onze zielen.....	45
Woord van dank.....	50
Nawoord	51
Overige publicaties van Uitgeverij Pateo	52

Hoe ethisch is het om leiding te willen geven aan anderen zonder eerst leiding te kunnen geven aan onszelf?

Hoe ethisch is het uit winstbejag voorschrijven van lichaamsvreemde stoffen die de natuurlijke processen in ons fysieke lichaam flink ontregelen of zelfs beschadigen?

Hoe ethisch is vleesconsumptie wanneer dit gepaard gaat met onbeschrijfelijk dierenleed en onnodige verspilling en het bovendien ook nog eens erg ongezond voor ons is?

Hoe ethisch is het om zelfzuchtige, tijdelijke belangen te laten prevaleeren boven algehele, duurzame belangen?

Hoe ethisch is het om eigendommen te claimen die we in feite te leen hebben gekregen van onze (klein-) kinderen?

1. Inleiding

We staan als mensheid op Aarde nu vlak voor een collectieve bewustzijnssprong omhoog, zoals uitgebreid wordt beschreven in het boek *Bewustzijnsdynamiek* (eveneens uitgegeven door Pateo) en waarvan een samenvatting gevonden kan worden in de tweede bijlage van dit boek. Nu zitten we nog in het restant van een maatschappij die gebaseerd is op macht, ego en verstand. Na de massale sprong naar een hoger niveau van bewustzijn creëren we gezamenlijk van binnenuit een samenleving die gebaseerd is op ethiek, intuïtie en gevoel. Laten we hier eens wat dieper op ingaan.

De behoefte aan macht komt van zelfzuchtige intenties. Machtsuitoefenaars willen dat anderen doen wat zij willen. Ze hantieren machtsmiddelen om dat ook te laten gebeuren. Dit is de harde, externe, onpersoonlijke benadering van medemensen of medeschepelen. Alles dat zich probeert te onttrekken aan de opgelegde wil van de machtshebbers is in hun ogen een vijand. Machtsuitoefening en vijanddenken gaan hand in hand. Vijanddenken verandert iedere autonome vriend in een geduchte vijand.

Vijanddenken is volstrekt contraproductief. Het maakt menselijke relaties kapot. Het vernietigt in zeer korte tijd zaken die geduldig, gedurende een lange periode zijn opgebouwd. Vijanddenken zorgt voor tweedeling tussen vrienden die elkaar nodig hebben.

Vijanddenken heeft onze maatschappij volkomen verrot gemaakt. Via geldverslaving is iedereen die aan ons geld komt onze vijand. Via goddeloze religies is iedereen met een ander geloof onze vijand. In onze overvolle, opgefokte en veelal inhoudsloze leventjes is iedereen die 'voordringt' in een wachtrij (file, winkel of waar dan ook) onze vijand.

Het vijanddenken heeft ook onze wetenschappen helemaal de verkeerde kant op gestuurd. Onze 'geneeskunde' voert oorlog tegen de micro-organismen in ons lichaam. Deze microvrienden helpen ons juist om gezond te blijven. Door ze kapot te willen maken, maken we onze eigen gezondheid kapot, zoals beschreven in het boek *Inleiding in de Salveologie* (eveneens uitgegeven door Pateo).

Evenzo maken we onze eigen voedselvoorziening kapot met onze chemische oorlogvoering tegen onze minivrienden, de insecten. De natuur werkt op een onvoorstelbaar mooie, dynamische wijze waar wij mensen met onze onnatuurlijke, agressieve rotmiddelen vanaf dienen te blijven. Meebewegen met de natuur, daar gaat het om. En dit betekent dus niet langer proberen onze egoïstische wil via gewelddadige machtsmiddelen door te drukken. Daarmee maken we de natuur kapot inclusief onszelf.

Door Palestijnen, Joden, Moslims, Christenen, Amerikanen, Russen, Zwarten, Blanken, Gelen, Bruinen, mannen, vrouwen, kinderen of ouderen, nieuwkomers, oudblijvers, heteroseksuelen, homoseksuelen of welke onderverdeling dan ook, te bestempelen als de vijand, veranderen we *door deze stempel* een vredelievende medemens in een onoverwinnelijke tegenstander. Dit vijandbeeld zit namelijk in ons. En we kunnen alleen 'winnen' wanneer we dit absurde vijandidee loslaten. Vijanden bestaan helemaal niet. Maar we kunnen ze wel maken, als we dat willen. De keus is aan ons.

Is het goed om een vijand te doden, voordat deze vijand ons doodt? Met deze vraag werd ik geconfronteerd toen ik onze krijgsmacht duidelijk probeerde te maken dat ik weigerde mee te doen aan de militaire dienstplicht. Als beloning voor mijn goede antwoord mocht ik de twee maanden langere sociale dienstplicht vervullen.

Wie zijn wij eigenlijk dat wij denken te mogen beslissen over leven en dood van medeschepselen. Wanneer we met open vizier naar de natuur durven kijken, dan zien we dat daarin helemaal niets toevallig gebeurt. Achter alles gaan tal van dynamische processen schuil, die allemaal betekenis en nut hebben. Waar hebben wij het arrogante waanidee vandaan gehaald dat wij, rentmeesters van de planeet Aarde, wel even al die prachtige, volmaakt op elkaar inspelende dynamische processen mogen verstoren? Wordt het niet eens de hoogste tijd dat we met gepaste eerbied en uiterst behoedzaam leren leven in heerlijke harmonie met de natuur?

In de bewustzijnssprong die we met elkaar mogen gaan maken neemt ethiek een centrale plaats in. Onze ethiek wordt ons nieuwe richt-

snoer waardoor we ons laten leiden bij alle vraagstukken die op ons pad mogen komen. Ethiek komt daarmee in de plaats van wet- en regelgeving. Bedachte wetten en opgelegde regels horen bij het oude bewustzijnsniveau van machtsvertoon en vijanddenken. Wanneer we illusie van macht los durven laten, verdwijnen daarmee ook de zogenaamde vijanden als sneeuw voor de zon.

We gaan dus richting een samenleving zonder dwang via machtsmiddelen. We worden waarlijk vrij. Van alles wat ons nu nog gevangen houdt nemen we bewust afscheid. Dwingende regels verliezen hun functie, want iedereen hanteert intuïtieve ethiek als leidraad. Wat ethisch gezien juist is om te doen (of te laten) wordt daarbij ingegeven door onze intuïtie. Onze intuïtie is ons innerlijk waarnemen, weten en voelen waarmee we onszelf verbinden met de zuiverheid van het grotere geheel. Het boek *Wetenschap van de Ziel* (eveneens uitgegeven door Pateo) beschrijft de werking van onze intuïtie.

Dit boek is om iedereen, waarbij de intuïtieve ethiek nog niet tot volle wasdom is gekomen, een tijdelijk richtsnoer te bieden. Hierdoor komen we gezamenlijk tot vergelijkbare conclusies in alle ethische kwesties waarover we nu mogen beslissen. Indien uw intuïtie u duidelijk maakt dat de richtlijnen zoals beschreven in dit boek voor u niet geheel juist zijn, dan is het stellige advies aan u om altijd uw eigen intuïtie te volgen en deze richtlijnen daartoe terzijde te leggen. En voor alle duidelijkheid, intuïtie is NOOIT gebaseerd op zelfzuchtige gedachten, gevoelens of waarnemingen.

1.1 Afbakening tot leven en gezondheid

Intuïtieve ethiek vormt, indien voldoende ontwikkeld, voortaan ons richtsnoer voor alle ethische kwesties. De voor de mens doorgaans belangrijkste ethische vraagstukken betreffen die over leven en gezondheid. Dit boek beperkt zich daarom tot tijdelijke ethische richtlijnen die de menselijke waardigheid (via gezondheid) kunnen waarborgen van voor het begin van het menselijk leven tot na het einde ervan.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen zijn bedoeld voor iedereen die hiermee te maken krijgt en voor alle professionals die, op welke manier dan ook, te maken hebben met de gezondheid of het leven van mensen. Deze tweede doelgroep duiden we hieronder kortweg aan als *professionals*. De mens om wier gezondheid en/of leven het hier handelt, duiden we hier aan als *cliënt*. De term cliënt betreft dus feitelijk iedereen, ook mensen die (nog) geen cliëntrelatie met een professional hebben.

Voor de cliënt vormen deze tijdelijke ethische richtlijnen een leidraad voor ethisch bewust handelen ten aanzien van gezondheid en leven, zowel voor zichzelf als voor anderen. Op dit moment ontbeert zowel de cliënt als de professional een zuivere leidraad voor ethisch verantwoord leven en bijbehorende keuzes maken.

In de ethiek aangaande leven in volle gezondheid kunnen we drie ethische hoofdgroepen onderkennen, die ieder weer kunnen worden onderverdeeld in aparte ethiekgebieden. Deze ethische deelgebieden zijn gekoppeld aan de ontwikkelingsfasen van het menselijk leven. Onderstaande tabel laat dit zien.

Geboorte-ethiek	Prenatale ethiek
	Bevallingsethiek
	Babyethiek
Gezondheidsethiek	Kinderethiek
	Puberethiek
	Jongvolwassenenethiek
	Volwassenenethiek
	Ouderenethiek
Afscheidsethiek	Stervensethiek
	Overgangsethiek
	Nabestaandenethiek

Niet in alle gevallen gaat het hier om de gezondheid of het leven van de cliënt zelf, zoals bij prenatale ethiek en nabestaandenethiek. En in andere gevallen heeft de professional te maken met een cliënt die soms nog te jong is om zelf besluiten te nemen, zoals bij babyethiek,

kinderethiek en puberethiek. In plaats van de eigenlijke cliënt neemt dan de ouder of verzorger, als wettelijk gezien de eindverantwoordelijke cliënt, de besluiten. De term cliënt wordt bij deze tijdelijke ethische richtlijnen gebruikt om zowel de *eigenaar* van gezondheid en leven aan te duiden als degene die gerechtigd is om namens deze eigenaar hierover te mogen beslissen.

Alle ethiekgebieden aangaande leven in volle gezondheid duiden we gezamenlijk aan als *Levensethiek*. Ook de dood is immers onderdeel van het leven. En om alle professionaliteit op het brede gebied van leven in volle gezondheid te bundelen, te ordenen en te ontwikkelen, onderscheiden we drie professionele hoofdgroepen:

- *Geboortekunde* gebaseerd op Geboorte-ethiek
- *Gezondheidskunde* gebaseerd op Gezondheidsethiek
- *Afscheidskunde* gebaseerd op Afscheidsethiek

Het geheel van geboorte-, gezondheids-, en afscheidskunde duiden we aan als *Salveologie*. Salveo is Latijn voor in goede gezondheid verkeren. Salveologie is de integrale wetenschap van leven in volle gezondheid. Salveologie is gebaseerd op Levensethiek, wat daarmee synoniem is met Salveologische ethiek. Salveologie benadrukt de eigen verantwoordelijkheid voor het behoud van goede gezondheid. De overeenkomstige benadering vanuit de optiek van de cliënt, die leidt tot integraal gezond leven, duiden we aan als *Salveo* (zie ook de website Salveo4All.nl).

Salveologie toont aan dat de mate van onze gezondheid wordt bepaald door lichaam, denken en gevoel. Dit zijn als ware drie autonome deelsystemen. Wanneer iemand kerngezond is, dan zijn deze drie deelsystemen zowel afzonderlijk volledig in balans, als gezamenlijk.

De drie autonome deelsystemen zijn feitelijk de drie pijlers onder onze gezondheid. Wanneer één van deze pijlers het begeeft, dan valt daarmee ook het geheel omver. De voortdurende wisselwerking tussen deze drie pijlers vindt gelijktijdig op meerdere niveaus plaats.

Laten we deze drie pijlers eens nader onderzoeken. Allereerst is er de pijler van de elementen waaruit ons fysieke lichaam is opge-

bouwd. Deze elementen betreffen ons kernweefsel. Deze elementaire kernpijler heeft betrekking op de werking van de elementen van ons fysieke lichaam. Een centrale rol daarin is weggelegd voor het spijsverteringsvuur. Het spijsverteringsvuur zorgt voor het goed functioneren van het totale maagdarmkanaal en alles wat daarmee verbonden is. Wanneer dit spijsverteringsvuur van slag is hopen zich steeds meer gifstoffen op in het lichaam. Dit dichtslibben met gifstoffen wordt ook wel auto-intoxicatie genoemd. Ook houdings- en bewegingsleer zijn onderwerpen die betrekking hebben op deze elementaire kernpijler. De elementaire kernpijler betreft alles aangaande de fysieke elementen die van invloed zijn op de gezondheid.

Een andere pijler heeft betrekking op de subtiele levensenergieën. We weten inmiddels dat alles energie is. Wanneer we maar diep genoeg inzoomen dan houden we alleen nog maar trillingsenergie over. Deze trillingen spelen een cruciale rol voor onze gezondheid. Via onze gedachten zijn we in staat deze levensenergieën te beïnvloeden. De *energetische* kernpijler heeft betrekking op de werking van de subtiele levensenergieën in ons. Onderwerpen waar de reguliere 'geneeskunde' met een boog omheen loopt, zoals onze energiewielen (genaamd chakra's) en onze energetische uitstralingen (genaamd ons aura), nemen in de energetische kernpijler een centrale plaats in.

Een derde pijler fungeert als een verbinding tussen de voortdurende opbouw (en de even noodzakelijke afbraak) van kernweefsel in de elementaire kernpijler en aansturing daarvan door de subtiele levensenergieën in de energetische kernpijler. Deze middelste verbindingspijler is de *emotionele* kernpijler, met daarin centraal de werking van onze hormonen en enzymen. Emotionele blokkades werken via de hormonen en enzymen onder andere door in de speekselklieren en de slijm- en botvliezen.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen zijn bedoeld als een universele leidraad voor cliënten en professionals, en geeft daarmee alle betrokkenen weer een gevoel van gezamenlijkheid. De rest van dit eerste hoofdstuk vormt daartoe een inleiding. Het eerstvolgende hoofdstuk gaat nader in op de Algemene Levensethiek, en de elf deelaspecten

daarvan. Daarna behandelt het derde hoofdstuk alle elf onderkende ethiekgebieden per ontwikkelingsfase van het menselijk leven. Het vierde en afsluitende hoofdstuk bevat een korte toelichting op de gebruikte terminologie en afkortingen.

1.2 Wat is ethiek van leven en gezondheid?

Ethiek gaat over intuïtief aanvoelen, waarnemen of weten waar precies de grenzen liggen van hetgeen ethisch kan worden verantwoord. Dit is dan ook precies de kracht van ethiek, omdat iedere situatie uniek is en dus ook unieke grenzen heeft. Daarbij wordt benadrukt dat ethiek altijd gebonden is aan mensen (aan de professional en aan de cliënt), en dus niet aan een vakgebied of aan de dienstverlening.

Het is hierbij van essentieel belang duidelijk onderscheid te maken tussen de drie hoofdvakken van Salveologie, te weten geboortekunde, gezondheidkunde en afscheidkunde. Onderwerpen als *abortus* en *euthanasie* hebben niets van doen met gezondheid of gezondheidkunde en behoren dan ook nadrukkelijk niet thuis in de gezondheidsethiek. Ze horen namelijk thuis bij respectievelijk geboorte- en afscheidsethiek. De tijdelijke ethische richtlijnen voor abortus staan beschreven bij prenatale ethiek (zie paragraaf 3.1). En tijdelijke ethische richtlijnen voor euthanasie staan beschreven bij stervensethiek (zie paragraaf 3.9).

1.3 Functie van deze tijdelijke ethische richtlijnen

Zolang we als mensheid nog niet de sprong hebben gemaakt naar het hogere bewustzijnsniveau, hebben we nog van doen met opgelegde weten, regels en normen. De tijdelijke ethische richtlijnen, zoals verwoord in dit boek, vormen tot die tijd noodzakelijke aanvullingen op deze door het verstand bedachte zaken. Laten we daarbij echter niet vergeten dat intuïtieve ethiek in direct contact staat met de natuurlijke dynamiek van al het leven, en daarmee dus boven iedere wet, regel of norm is verheven.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen worden deels in de praktijk gevormd door kennis en ervaring. Zo worden in deze tijdelijke ethi-

sche richtlijnen onderliggende waarden geconcretiseerd. Deze richtlijnen zijn tevens gebaseerd op bestaande waarden en normen die nu al gelden voor professionals, zoals eecodes, beroepsnormen en -regels, vakmanschap en warenkennis, kwaliteitsborging en de beroepseed voor artsen, de Eed van Hippocrates. Per specialisme kunnen specifieke zaken aan deze algemene beroepsnormen worden toegevoegd of zijn bepaalde algemene eisen niet van toepassing. Daarmee zijn deze tijdelijke ethische richtlijnen het centrale, universele bindmiddel geworden, dat alle essentiële zaken rond een mensenleven onderling verbindt.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen vervullen een centrale rol in het waarborgen van menselijke waardigheid van voor het begin van het menselijk leven tot na het einde ervan. Deze tijdelijke ethische richtlijnen zijn daartoe tevens bedoeld als houvast voor de bewaking van de integriteit van de professional in relatie met de cliënt. Het is gerelateerd aan beroepsprofielen en kwaliteitscriteria van professionals, aan tuchtrecht in geval van klachten van cliënten en aan klachtenrechtsprocedures voor cliënten tot en met tuchtmaatregelen voor professionals.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen beogen:

- als basis te dienen voor de aanpassing van regelgeving voor het waarborgen van menselijke waardigheid (voor zolang als nodig);
- de cliënt te ondersteunen bij de toetsing van de kwaliteit van de dienstverlening door professionals;
- een leidraad te zijn voor het denken, waarnemen, voelen, uiten en handelen van professionals.

Ook voor ethiek geldt dat het dynamisch is en zich altijd ontwikkelt. Deze tijdelijke ethische richtlijnen zullen dan ook regelmatig worden getoetst aan de dynamiek van de samenleving, en waar nodig worden herzien of aangevuld.

1.4 Fundamentele, ethische uitgangspunten

Deze tijdelijke ethische richtlijnen benadrukken de fundamentele dynamische grondslag onder alle facetten van gezondheid en leven. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om:

- de dynamiek van de persoonlijke aansturing van het zelfhelend vermogen.
- de dynamiek in het bewustzijn van de eigen verantwoordelijkheid.
- de dynamiek van het persoonlijk vertrouwen in de goede afloop.
- de dynamiek in de relaties tussen oorzaken en gevolgen.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen vertrekken daarom vanuit de volgende acht fundamentele uitgangspunten:

1. De cliënt blijft van begin tot eind volledig verantwoordelijk voor alles aangaande gezondheid en leven (en niemand anders).
2. De cliënt krijgt altijd alle informatie en beslist over alles (nooit de professional).
3. Leven in volle gezondheid is het centrale begrip (en nadrukkelijk niet ziekte).
4. Bevordering van gezondheid of waardigheid is het doel (en zeker niet ziektebestrijding).
5. Het zelfgenezend vermogen wordt gestimuleerd (nooit symptoomonderdrukking).
6. Uitsluitend lichaamseigen stoffen mogen worden gebruikt (nooit lichaamsvreemde stoffen).
7. Diagnostiek is altijd gericht op de oorzaak (nooit op symptomen).
8. Lichaam, geest en ziel vormen een onlosmakelijke éénheid (holistische benadering)

De holistische benadering (zoals genoemd in het achtste uitgangspunt) betreft het fundamentele idee van de drie-eenheid van lichaam, geest en ziel. Hier wordt dieper ingegaan op de betekenis van deze drie-eenheid aan de hand van de begrippen *bewustzijn*, *onderbewustzijn* en *bovenbewustzijn*.

- *Bewustzijn* is het bewust zijn van wat we waarnemen, denken en voelen. Dit alles wordt vaak als ons lichaam aangeduid, en omvat ook ons verstand en onze emoties. Dit is eigenlijk ons tijdelijk 'werkgeheugen', om een vergelijk met een computer te maken. De aanduiding lichamelijk verwijst naar ons (tussen-) bewustzijn, tussen ons onder- en bovenbewustzijn.
- *Onderbewustzijn* betreft alles dat ooit (on-) bewust is waargenomen, gedacht of gevoeld, en daarna is opgeslagen. Dit wordt ook wel voorgesteld als het deel van de ijsberg dat zich onder de waterspiegel bevindt. Deze 'harde schijf' is onze ziel, ook wel psyche genoemd. De aanduiding psychisch verwijst naar ons onderbewustzijn.
- *Bovenbewustzijn* betreft de spiritualiteit, waarmee alle levende wezens onderling zijn verbonden, met elkaar en met het grotere geheel. Dit is onze persoonlijke geest. Onze geest is als een zeer krachtige supercomputer, breedbandig aangesloten op het razendsnelle netwerk van alle geesten tezamen, ook wel aangeduid als de Heilige Geest. Via onze intuïtie komen berichten vanuit ons bovenbewustzijn terecht in ons gewone (tussen-) bewustzijn. Via intuïtieve ethiek ontvangen we ethische wijsheid via onze geest van de Heilige Geest. Zolang we dit nog niet mogen ontvangen, kunnen we terugvallen op de tijdelijke ethische richtlijnen zoals verwoord in dit boek. De aanduiding spiritueel verwijst naar ons bovenbewustzijn.

Aan de hand van de werkelijke functie van de drie-eenheid van lichaam, geest en ziel worden we in staat gesteld te gaan begrijpen wat de ware zin van ons leven is. Veel mensen denken dat het leven maar een spelletje is. En in zekere zin klopt dat ook. Onze geest, gekoppeld aan onze ziel, speelt het Spel des Levens. De eerste bijlage beschrijft zowel de bijbehorende spelregels - de Cosmische Wetten - als het 'bord' waarop dit (incarnatie-) spel wordt gespeeld.

Ook in de Salveologie vinden we het idee van de drie-eenheid of drievuldigheid terug. De drie hoofdgroepen, geboorte-, gezondheids-, en afscheidskunde vormen tezamen een triniteit binnen de integrale wetenschap van leven in volle gezondheid.

2. Algemene Levensethiek

2.1 Eigen verantwoordelijkheid

De eerst verantwoordelijke voor gezondheid en leven is overal en altijd de cliënt. De professional is te allen tijde dienstbaar aan die cliënt. De professional zet eigen weten, waarneming en gevoel in ter realisatie van het door de cliënt beoogde doel. De professional speelt daarbij uitsluitend een ondersteunende of adviserende rol en erkent volledig de eigen verantwoordelijkheid van de cliënt. Het staat de professional echter vrij gewenste ondersteuning niet aan te bieden wanneer deze de ethische grenzen van de professional overschrijdt. Indien dit zich voordoet, dan communiceert de professional hierover open en eerlijk met de verantwoordelijke cliënt.

Deze zelfverantwoordelijkheid vormt een drie-eenheid met zelfmotivatie en zelfbeheersing. Zelfmotivatie gaat over de vraag welk belang we hechten aan gezondheid en leven. En zelfbeheersing betreft de consequente afstemming van ons eigen gedrag daarop. Deze drie begrippen worden ook wel samengenomen onder de noemer van zelfmanagement.

2.2 Keuzevrijheid van de cliënt

De cliënt is volledig vrij om zelf te kiezen op welke wijze het beoogde doel ten aanzien van gezondheid of leven te realiseren. De professional erkent deze fundamentele keuzevrijheid van de cliënt. De professional erkent tevens het recht van de cliënt op een *second opinion* (of desgewenst een *third opinion* of wellicht nog meer).

2.3 Precontractuele normen

De professional erkent de volgende rechten van de cliënt:

- keuzevrijheid, dat wil zeggen ieders Vrije Wil en volledige zelfbeschikkingsrecht, dat een Fundamenteel en Universeel Grondrecht is van ieder mens en door geen enkele andere wetgeving kan en mag worden ingeperkt; indien dit op welke wijze toch het geval is, erkent de professional de individuele keuzevrijheid boven al het andere.
- recht op volledige en juiste informatie over mogelijkheden betreffende de dienstverlening door de professional .
- recht op zuivere informatie over verschillen in behandelingen of benaderingen en eventuele risico's of mogelijke gevolgschade.
- recht op eerlijke informatie over de grenzen van de dienstverlening door de professional, ook en juist wanneer wetgeving probeert de individuele keuzevrijheid te beperken.

De professional:

- hanteert vaste tarieven en houdt zich aan de tariefafspraken.
- informeert de cliënt over de tarieven alvorens kosten worden gemaakt.
- bespreekt de financiële consequenties van de dienstverlening met de cliënt.
- kent de eigen grenzen en geeft deze aan.
- verleent geen diensten buiten het eigen competentiegebied.
- verwijst zonodig en desgewenst tijdig door naar derden, ook buiten wetgevingsgrenzen wanneer deze de individuele keuzevrijheid trachten te beperken.
- zorgt voor adequate informatievoorziening naar andere professionals indien nodig voor het door cliënt gewenste resultaat (zoals vervanging bij afwezigheid en dergelijk).
- verstrekt geen informatie over de cliënt aan derden zonder expliciete schriftelijke toestemming van de cliënt.

2.4 Contracteerprincipe

Het principe van het primaat van de cliënt komt tot uitdrukking in het contracteren. Het maken van afspraken door professionals met derden waardoor de ruimte voor contracteren met cliënten wordt beperkt of belast is incorrect en ethisch onjuist. Dit geldt ook voor het langs deze weg verwerven van eenzijdige voordelen. Deze tijdelijke ethische richtlijnen zijn tevens bedoeld om deze onwenselijke praktijken een onmiddellijk halt toe te roepen.

2.5 Hulpmiddelen

Geboortekunde, gezondheidskunde en afscheidskunde maken gebruik van diverse hulpmiddelen waarvan de effecten of werking in alle gevallen vooraf precies bekend is. Deze hulp middelen dienen qua werkzaamheid en veiligheid afgestemd te zijn op de individuele cliënt. Naast doeltreffendheid en doelmatigheid dienen deze hulpmiddelen in het algemeen, en gezondheidsmiddelen, waaronder geneesmiddelen, in het bijzonder, vier aanvullende doelen, te weten het:

- stimuleren en ondersteunen van het zelfhelend vermogen.
- bestrijden van tekorten in fysieke, psychische of spirituele zin.
- oplossen van oorzaken of het ontstaan daarvan via etiologie (leer der oorzaken).
- wegnemen van (ondragelijke) pijn als tijdelijke oplossing op weg naar het gewenste doel, zonder dat het bereiken hiervan wordt verstoord.

Indien hulpmiddelen slechts op het bestrijden van symptomen zijn gericht, wordt dat als ethisch onjuist bevonden. Deze tijdelijke ethische richtlijnen stellen dat uitsluitend natuurlijke hulpmiddelen ethisch verantwoord zijn vanwege de volledige lichaamseigenheid.

De professional:

- geeft, verstrekt of adviseert geen hulpmiddelen buiten het eigen competentiegebied.
- controleert de geschiktheid van hulpmiddelen voor de cliënt.

De professional evalueert de werking van hulpmiddelen aan de hand van objectief vastgestelde feiten en de bevindingen zoals kenbaar gemaakt door de cliënt. De bepaling van de feiten is bijvoorkeur ondergebracht in de meetmomenten en de ijkpunten binnen beschikbare gezondheidsstatistiek. Op deze manier kan ethiek een objectieve en eerlijke waarborg vormen voor menselijke waardigheid en het bewaken van de kwaliteit van leven op een zuivere en transparante manier.

2.6 Geheimhoudingsplicht

De professional is verplicht informatie van en over de cliënt geheim te houden voor derden, met uitzondering van diegenen die mede bijdragen aan het specifieke door de cliënt gewenste resultaat. Slechts op basis van wetgeving, bevestigd door een rechterlijke uitspraak voor een concreet geval, kan de professional worden ontheven van de onderhavige geheimhoudingsplicht. Indien de cliënt zich daarmee niet kan verenigen is ook de cliënt aangewezen op een juridische aanpak (zolang we dit rechtssysteem nog nodig hebben).

2.7 Professionele normen

De professional:

- gaat uit van het zelfhelend vermogen van al wat leeft.
- begint altijd vanuit het stellen van een onbevooroordeelde diagnose.
- gaat uit van het lerend vermogen van cliënten en ondersteunt het leerproces gericht op preventie van (het verergeren van) ziekten en het voorkomen van schade als gevolg van ziekten.

- houdt rekening met de beeldvorming bij de cliënt gebaseerd op uitspraken van andere professionals in het voortraject en biedt de cliënt indien nodig mogelijkheden deze beeldvorming gezondheidsbevorderend om te buigen.
- biedt de cliënt waar mogelijk inzicht in keuzemogelijkheden en wijst op mogelijke consequenties (zoals ook wordt beloofd in de Eed van Hippocrates).
- is zich bewust in geval van strijdigheid van methoden, technieken en/of middelen van de eigen rol als professional en adviseur en vermijdt intimidatie van de cliënt bij het nemen van een beslissing (eventuele afwijkingen worden evenzeer vastgelegd in het dossier of in de overeenkomst).
- stimuleert de mondigheid van de cliënt met betrekking tot de eigen gezondheid.
- laat ten alle tijde de verantwoordelijkheid voor de weg die de cliënt kiest bij de cliënt (en legt deze weg vast in de overeenkomst).
- adviseert pro-actief om de dienstverlening te beëindigen indien er geen zicht meer is op vooruitgang of het beoogde resultaat en verstrekt gericht en professioneel advies over mogelijke vervolgotrajecten richting het door de cliënt gewenste doel.
- biedt de cliënt, indien gewenst en mogelijk, gerichte ondersteuning in fysieke, psychische en/of spirituele zin, waarmee dus wordt bedoeld op respectievelijk het tussen-, onder- en bovenbewustzijn.
- stimuleert consequent gedrag.
- draagt bij aan de optimalisering van de kwaliteit van leven.
- bewaakt probleemsituaties voor de cliënt als gevolg van de dienstverlening.

2.8 Omgangsnormen

De professional:

- gaat te allen tijde en in alles uit van gelijkwaardigheid en stelt zich altijd gelijkwaardig op tegenover de cliënt.
- discrimineert niet.

- behandelt de cliënt met respect en laat iedereen in zijn waarde.
- denkt en handelt in het belang van de cliënt.
- benadert de cliënt zonder vooroordeel en medelijden, maar met mededogen, sympathie en empathie.
- zorgt dat de cliënt zich zo gemakkelijk mogelijk voelt.
- zorgt voor een goede verslaglegging van de gevolgde werkwijze.
- betracht de grootst mogelijke zorgvuldigheid en discretie in de omgang met de cliënt.
- belooft nimmer iets dat niet kan worden waargemaakt.

2.9. Communicatie

De professional:

- biedt de cliënt voldoende tijd om zijn verhaal te doen.
- verifieert of de boodschap van de cliënt goed is begrepen.
- spreekt met de cliënt in duidelijke taal en zegt belangrijke zaken waar mogelijk ook op een andere manier, zodat het zo goed mogelijk begrepen kan worden.
- is bekwaam in het kunnen voeren van een zogeheten slecht-nieuwsgesprek.
- heeft inzicht in de mentale, emotionele en lichamelijke effecten van het ontvangen van eventueel 'slecht' nieuws bij de cliënt.
- ondersteunt de cliënt bij de acceptatie en verwerking.
- bespreekt met de cliënt het toekomstperspectief.
- is zich bewust van zijn informatieplicht ten aanzien van de cliënt.
- adviseert de cliënt naar eer en geweten.
- biedt de cliënt de ruimte om tot besluitvorming te komen en daarvoor de verantwoordelijkheid te dragen.
- zorgt voor een goede registratie van de gegevens van de cliënt, ook met betrekking tot zijn keuzemogelijkheden, de keuze die wordt gemaakt en de argumentatie.
- onthoudt zich van ongewenste intimiteiten in denken, voelen, waarnemen, uiten en handelen.
- legt voor aanvang uit wat de dienstverlening precies inhoudt, waarom en met welke mogelijke gevolgen, ongeacht de professionele discipline.

- vraagt de cliënt niet onnodig zich te ontkleden.
- vraagt altijd toestemming alvorens tot acties over te gaan en legt dit vast in een behandelingsovereenkomst.
- betracht zorgvuldigheid bij aanraking in het kader van de dienstverlening en/of in de omgang met de cliënt.
- stopt onmiddellijk wanneer de cliënt dat vraagt. De professional spreekt van tevoren af hoe een tijdelijke stop wordt aangegeven of wanneer het een veto met betrekking tot de behandeling betreft. Het aldus beëindigen van de behandeling wordt toegelicht en vastgelegd in de behandelingsovereenkomst en door beide partijen ondertekent.

2.10 Dienstverlening achteraf

De professional:

- blijft beschikbaar voor eventuele behoefte aan aanvullende dienstverlening na afloop van de verleende diensten; dit wordt ook wel nazorg genoemd.
- geeft waar nodig en gewenst directe verwanten van de cliënt relevante informatie, dit in (vooraf) overleg met de cliënt.
- onderneemt vooraf doorgesproken acties richting nabestaanden in het geval de cliënt tijdens de dienstverlening of gedurende de dienstverleningsperiode onbedoeld mocht komen te overlijden (bovenop het reguliere communicatieprotocol met officiële instanties in dergelijke situaties).
- deze acties worden tijdig doorgesproken in alle situaties waarin het overlijdensrisico, hoe klein dan ook, aanwezig is.

2.11 Beroepsbepaalde normen

De professional:

- kent de eigen professionele grenzen en houdt zich daaraan.
- voldoet aan de beroepsnormen die vanuit de beroepsgroep zijn vastgelegd en heeft leerbehandelingen in de eigen discipline ondergaan.

- draagt zorg voor deskundigheidsbevordering door kennisoverdracht aan vakgenoten.
- werkt systematisch aan het vergroten van de eigen deskundigheid.
- ontwikkelt vaardigheden voor het begeleiden van emotioneel, mentaal en/of fysiek gezien veeleisende processen.
- werkt aan het eigen groeiproces en levenservaring.
- leeft verantwoord en baseert bij voorkeur de eigen leefwijze op de fundamenteën van de professie (*we practice what we preach*).
- bewaakt de balans tussen werk- en privé-leven.
- is zich bewust van de eigen voorbeeldfunctie.
- is zich bewust van de tijdelijke ethische richtlijnen zoals verwoord in dit boek en past deze toe in het kader van de eigen persoonlijke ontwikkeling, met betrouwbaarheid en integriteit als resultante.
- bewaakt de kwaliteit en professionaliteit van de eigen beroepsgroep.
- staat open voor controle door onafhankelijke derden.
- staat open voor intercollegiale toetsing.

3. Specifieke Levensethiek

3.1 Prenatale ethiek

Prenatale ethiek betreft de ethische grondslag onder professionele begeleiding voor en tijdens de zwangerschap. De toekomstige ouders dragen hierin een grote verantwoordelijkheid. De toekomstige ouders:

- houden echt veel van elkaar en hebben op die basis besloten om vanuit die liefde graag een kind te willen.
- leven zo gezond mogelijk, zeker na de samensmelting van de vrouwelijke eicel en de mannelijke zaadcel; dit gezonde leven heeft betrekking op alle voeding (waaronder eten en drinken), maar ook het denken, het voelen, het waarnemen, het uiten (via bijvoorbeeld spreken of schrijven) en het handelen (het doen en laten).
- laten zich voorlichten over specifieke gezondheidsbehandelingen en passen dit zo goed mogelijk toe gedurende de hele periode van de zwangerschap.
- beseffen terdege dat het kind (in wording) volledig op de energie, voedsel en krachten van de moeder teert, doet, groeit en draait.
- sluiten ruzie en onderlinge spanningen uit omdat het kind (in wording) de gevoelens en de stemmingen van de moeder overneemt.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen vormen tevens een pleidooi voor het versterken van ons gezamenlijke vermogen om onvolkomenheden te accepteren en haar natuurlijke plaats (weer) te laten innemen in het leven. Vanaf de conceptie is het embryo een levend wezen waarvan de autonome ontwikkeling wordt gestuurd door een eigen genoom (genetische blauwdruk), onafhankelijk van dat van de moeder. Er zijn geen ‘cesuren’ aan te wijzen waarop het embryo een ‘mens’ of een ‘menselijke persoon’ zou worden. In het DNA ligt de basis besloten voor de biologische, psychische en spirituele identiteit die het desbetreffende individu tot het einde van zijn leven zal ken-

merken. Via speciale methoden is rechtstreekse, energetische communicatie mogelijk met de ziel van het embryonaal levende wezen. Deze fundamentele communicatie met iemands ziel blijft ook daarna altijd mogelijk vanaf de babyperiode tot na het sterven van het fysieke lichaam.

Prenatale ethiek betreft eveneens onderwerpen als prenatale diagnostiek en (selectieve) abortus provocatus. Abortus provocatus impliceert het doelbewust afdrijven en doden van een onschuldig, levende mens. Ouders hebben, wettelijk gezien, zelfbeschikkingsrecht over de vrucht of het kind, wat kan resulteren in het besluit tot selectieve abortus provocatus. Selectieve abortus provocatus is het afdrijven van het ongeboren kind wanneer door prenatale diagnostiek aandoeningen of handicaps zijn vastgesteld die zowel voor het kind als voor de ouders een ondraaglijk geacht lijden met zich mee zouden kunnen brengen.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen stellen dat de wens van het ongeboren kind altijd gehoord dient te zijn alvorens een besluit tot (selectieve) *abortus provocatus* wordt genomen. De eindverantwoordelijkheid in deze kwestie ligt hiervoor, althans wettelijk gezien, bij de ouders. Indien de ouders toch besluiten tot (selectieve) abortus provocatus, dan wordt daarbij rekening gehouden met extra pijn die het ongeboren kind lijdt door de toegepaste methode van vruchtafdrijving.

3.2 Bevallingsethiek

Bevallingsethiek betreft de ethische grondslag onder professionele begeleiding tijdens de gehele periode van de bevalling. De bevallingsethiek hanteert de volgende stappen vanaf de geboorte van het kind:

- De baby wordt direct na de geboorte met de nog in takt zijnde navelstreng bloot op de blote buik/borst van de moeder gelegd, zodat de baby zich kan voorbereiden op de grote overgang van 'één zijn met moeder' naar 'zelfstandig levend zijn', wat betrekking heeft op de ademhaling en alles wat verder nodig is om te

kunnen leven. Dit is een werkelijk en waar intens contact wat hiermee tot stand wordt gebracht. De moeder murmelt zachtjes tegen het kind en brengt lieve woordjes over.

- De moeder draagt de verantwoordelijkheid, bij het verbreken van de navelstrengverbinding, geheel over aan het kind wanneer ze weet dat het kind dit ook kan dragen. Dat is een soort aanmoedigingspremie, die van groot belang is voor de vorming van het hele leven daarna.
- De kersverse ouders verwelkomen het pasgeboren kind vanuit het hart en brengen al pratend hun warme liefderijke gevoelens over op hun baby. Zo van: Je bent zeer welkom, eindelijk mag ik je zien en vasthouden, we houden van je en we zullen je helpen het naar je zin te kunnen hebben op de Aarde. Hier reageert iedere pasgeborene heel goed en positief op.

3.3 Babyethiek

Babyethiek betreft de ethische grondslag onder professionele begeleiding tijdens de gehele babyperiode van ongeveer het eerste levensjaar.

Een zwangerschap duurt gemiddeld 40 weken. Dan pas is een baby helemaal klaar om geboren te worden. Een week of twee, drie korter gaat meestal ook gewoon goed. Baby's die echter nog vroeger worden geboren zijn erg kwetsbaar voor infecties en zijn ook vaak niet in staat om op eigen kracht te drinken. Zonder extra hulp redden ze het niet altijd.

Ethiek gaat over grenzen trekken. Babyethiek gaat dus ook over de vraag bij hoeveel weken zwangerschap deze grens te trekken. In alle Nederlandse ziekenhuizen hebben de neonatologen de grens gelegd bij 25 weken zwangerschap. Bij de zogeheten prematuren die korter in de baarmoeder hebben geleefd, wordt zelfs niet meer geprobeerd om het kind in kwestie in leven te houden. Dit komt feitelijk neer op het laten versterven van het pasgeboren kind.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen stellen dat de wens van het pasgeboren kind altijd gehoord dient te zijn alvorens een besluit tot versterven mag worden genomen. De besluitvorming in deze kwestie ligt, wettelijk gezien, geheel bij de ouders of verzorgers en *nooit* bij de professional of een ziekenhuis.

3.4 Kinderethiek

Kinderethiek betreft de ethische grondslag onder professionele begeleiding tijdens de gehele kindperiode vanaf ongeveer het eerste levensjaar tot aan de pubertijd.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen stellen dat de wens van het kind in alle ethische kwesties altijd gehoord dient te zijn alvorens tot een besluit te komen. De besluitvorming in dergelijke kwesties ligt, wettelijk gezien, altijd geheel bij de ouders of verzorgers.

3.5 Puberethiek

Puberethiek betreft de ethische grondslag onder professionele begeleiding tijdens de gehele pubertijd. De pubertijd is de fase waarin het kind zich tot volwassene ontwikkelt, en waarbij zich grote veranderingen in het lichaam voltrekken. De puberteit duurt ongeveer doorgaans drie jaren vanaf de leeftijd variërend van tien tot vijftien jaar.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen stellen dat de wens van de puber in alle ethische kwesties altijd gehoord dient te zijn alvorens tot een besluit te komen. De besluitvorming in dergelijke kwesties ligt, wettelijk gezien, altijd geheel bij de ouders of verzorgers.

3.6 Jongvolwassenenethiek

Jongvolwassenenethiek betreft de ethische grondslag onder professionele begeleiding tijdens de gehele periode vanaf het einde van de pubertijd tot aan het begin van het volwassen zijn.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen stellen dat de wens van de jongvolwassene in alle ethische kwesties altijd gehoord dient te zijn alvorens tot een besluit te komen. De besluitvorming in dergelijke kwestie ligt, wettelijk gezien, altijd geheel bij de ouders of verzorgers bij jongvolwassenen jonger dan 18 jaren oud. Jongvolwassenen van 18 jaar en ouder mogen wettelijk gezien zelf besluiten nemen aangaande gezondheid en leven.

3.7 Volwassenenethiek

Volwassenenethiek betreft de ethische grondslag onder professionele begeleiding tijdens de gehele periode van volwassen zijn tot aan ouderdom. Voor vrouwen begint deze periode doorgaans op hun achttiende levensjaar, bij mannen veelal op hun éérentwintigste.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen stellen dat de persoonlijke wens van de volwassene van doorslaggevend belang is in alle ethische kwesties en onder alle omstandigheden.

3.8 Ouderenethiek

Ouderenethiek betreft de ethische grondslag onder professionele begeleiding tijdens de gehele periode van ouderdom.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen stellen dat de persoonlijke wens van de oudere van doorslaggevend belang is in alle ethische kwesties.

Veel ouderen vrezen de ziektesymptomen die bekend zijn onder de namen Alzheimer, Parkinson en obesitas (overgewicht). Deze tijdelijke ethische richtlijnen stellen dat deze vrees volstrekt onnodig is aangezien door de toepassing van zuivere kennis van gezondheid niemand hiervan nog langer last hoeft te hebben. Met deze zuivere kennis verdwijnen ook alle andere, zogeheten ‘ongeneeslijke’ ziekten, zoals bijvoorbeeld kwaadaardige kankercellen, als sneeuw voor de zon. Dit geldt niet alleen voor ouderen, maar voor alle leeftijden.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen stellen dat ieder mens recht heeft op volledige gezondheid, van het begin tot aan het einde. Toepassing van zuivere gezondheidskennis door cliënt en professional maakt dit voor iedereen mogelijk (zoals in hoofdlijnen wordt beschreven in het boek *Inleiding in de Salveologie*).

3.9 Stervensethiek

Stervensethiek betreft de ethische grondslag onder professionele stervensbegeleiding. Stervensethiek maakt nadrukkelijk geen onderscheid naar de leeftijd van de persoon die stervende is. Professionele stervensbegeleiding kent de volgende uitgangspunten. Stervensbegeleiding:

- kent waardig sterven als hoofddoel.
- is altijd gebaseerd op humane gronden en wordt zodanig toegepast.
- vindt altijd plaats met empathie van hart tot hart.
- is mede gebaseerd op de fundamentele vrijheden en het vertrouwen van de vrije mens.

Stervensbegeleiding maakt een koppeling tussen:

- de kennis over de Zin van het Leven (zoals verwoord in de eerste bijlage vanaf bladzijde 33),
- de kennis over de fysieke dood en onthechtingsprocessen,
- het onderbewustzijn (de ziel of psyche),
- het bovenbewustzijn of de spiritualiteit (de geest of spirit),
- de Wet van het Karma en
- de Wet van de Reïncarnatie.

De twee hier genoemde Wetten maken onderdeel uit van de 13 Cosmische Wetten. Deze Wetten die overal en altijd voor alles en iedereen gelden staan beschreven in de eerste bijlage.

Deze tijdelijke ethische richtlijnen stellen dat de wens van de stervende altijd van doorslaggevend belang is in alle ethische kwesties. Alleen de stervende kan besluiten tot actieve levensbeëindiging,

waarvoor aanduidingen als terminale sedatie, euthanasie of de 'laatste Wil pil' worden gebruikt. Ook kan alleen de stervende besluiten tot wat *versterven* wordt genoemd. Dergelijke besluiten kunnen nooit worden genomen door professionals, en ook niet door naasten van de stervende. Daarom dienen dergelijke besluiten schriftelijk te worden vastgelegd en in het bijzijn van twee getuigen te worden uitgesproken of reeds van te voren zijn vastgelegd.

Voordat de professional de gevraagde (actieve of passieve) hulp bij levenseinde of -beëindiging, ook wel hulp bij inslapen genoemd, verleent, vraagt de professional altijd door om de werkelijke wens van de stervende te kunnen achterhalen.

Om te voorkomen dat de stervende door de verslechterde gezondheidstoestand niet meer in staat is de werkelijke wens te uiten, stellen deze tijdelijke ethische richtlijnen de algehele invoering voor van het Laatste-Wens-Codicil. Naast zaken over het mogen hergebruiken van fysieke lichaamsdelen na het overlijden bevat dit codicil tevens informatie over de wens van de persoon in kwestie inzake het einde van het eigen leven. Het codicil bevat daartoe verwijzingen naar de locatie van rechtsgeldige juridische documenten over de te volgen handelwijzen. Op deze manier vormt het Laatste-Wens-Codicil een onmisbare waarborg voor de naleving van ieders zelfbeschikkingsrecht.

3.10 Overgangsethiek

Overgangsethiek betreft de ethische grondslag onder professionele begeleiding tijdens de gehele overgang van de ziel.

De professional heeft grondige kennis over het reilen en zeilen in het hiernamaals. De professional zorgt ervoor dat de ziel van overledene via de juiste routing en betrokkenen de bedoelde reis mag gaan maken.

3.11 Nabestaandenethiek

Nabestaandenethiek betreft de ethische grondslag onder professionele begeleiding vanaf het moment van heengaan van de gestorvene.

Via kennisoverdracht over de reis van de ziel helpt de professional de nabestaanden om het overgaan van de gestorvene ook van de andere kant te leren bekijken. De professional draagt al naar gelang de behoefte bij de nabestaanden kennis over aangaande de zin van het leven (zoals verwoord in de eerste bijlage).

Deze tijdelijke ethische richtlijnen zijn tevens bedoeld om eens rustig en zorgvuldig na te denken over het effect van het begraven van levensloze lichamen in de grond. Alle oude beschavingen, niet één uitgezonderd, gebruikten vuur om afscheid te nemen van het overbodig geworden fysieke lichaam van de overledene. Welke goede redenen hebben wij eigenlijk om daarvan af te wijken? Weten wij welk effect het begraven van lichamen vol lichaamsvreemde stoffen heeft op bijvoorbeeld het milieu? Weten wij welk belemmerend effect een graf heeft op het onthechten van ziel om zo op reis te kunnen gaan in het hiernamaals? Is het niet veel beter om heel snel alle verontreinigde grond te gaan zuiveren om deze, veelal mooie locaties te veranderen in prachtige parken? Zou u hier eens rustig over na willen denken?

4. Kernbegrippen toegelicht

Afscheidskunde - Het geheel van methoden, technieken en middelen gericht op de beïnvloeding van het einde van menselijk leven. De toepassing hiervan omvat het denken, voelen, waarnemen, uiten en handelen gebaseerd op de afscheidsethiek. Afscheidsethiek omvat stervensethiek, overgangsethiek en nabestaandenethiek.

Cliënt - De cliënt is de eigenaar van gezondheid en leven waarover het handelt of degene die gerechtigd is namens deze eigenaar hierover te mogen beslissen. De cliënt is degene die een proces ter bevordering van leven in volle gezondheid opstart (en beëindigt) en daarbij eventueel de dienstverlening inroept van een professional. Vanuit het belang bij het beoogde resultaat is de cliënt bereid hiervoor naar redelijkheid te betalen.

Geboortekunde - Het geheel van methoden, technieken en middelen gericht op de beïnvloeding van het ontstaan van nieuw menselijk leven. De toepassing hiervan omvat het denken, voelen, waarnemen, uiten en handelen gebaseerd op de geboorte-ethiek. Geboorte-ethiek omvat prenatale ethiek, bevallingsethiek en babyethiek.

Geneesmiddel - Een middel bestaande uit louter lichaamseigen stoffen dat een directe- of indirecte bijdrage levert aan herstel van de gezondheid.

Gezondheidskunde - Het geheel van methoden, technieken en middelen gericht op de bevordering van de gezondheid van de cliënt. De toepassing hiervan omvat het denken, voelen, waarnemen, uiten en handelen gebaseerd op de gezondheidsethiek. Gezondheidsethiek omvat kinderethiek, puberethiek, jongvolwassenenethiek, volwassenenethiek en ouderenethiek.

Professional - Iedereen zich beroepsmatig (betaald of onbetaald) begeeft op het terrein van gezondheid of leven.

Salveo - De toepassing door de cliënt van de principes van Salveologie in de dagelijkse praktijk waarmee de eigen verantwoordelijkheid wordt genomen om in goede gezondheid te kunnen leven. Salveo is Latijn voor in goede gezondheid verkeren. Salveo is een geregistreerd woordmerk. Meer informatie hierover is te vinden op de website Salveo4All.nl.

Salveologie - Salveologie is de integrale wetenschap van leven in volle gezondheid. Salveologie is het geheel van Geboortekunde, Gezondheidskunde en Afscheidskunde. Salveologie is een geregistreerd woordmerk. Meer informatie hierover is te vinden op de website Salveologie.nl.

Second opinion - Diagnostische meningsvorming in tweede aanleg.

Third opinion - Diagnostische meningsvorming in derde aanleg.

Bijlage 1. Het Spel des Levens

Om het Spel des Levens te gaan begrijpen, is het goed om eerst kennis te nemen van de regels van dit spel. Dit zijn de Cosmische Wetten die altijd en overal in de gehele Cosmos gelden en waar niets of niemand zich aan kan onttrekken.

De Regels van het Spel des Levens

De werking van de Cosmische Wetten is gebaseerd op onze *intentie*. Ons feitelijk gedrag is daarbij van ondergeschikt belang. Wanneer we stelen van een ander, dan zijn we volgens de Nederlandse wet strafbaar, los van onze intenties. Wat nu wanneer we door het stelen van het brood het leven van ons kind redden? Of wanneer we dit juist niet doen, uit angst voor straf?

Er zijn 13 afzonderlijke Cosmische Wetten die gezamenlijk de regels vormen van het Spel des Levens. Deze 13 Cosmische Wetten werken altijd in onderlinge samenhang. Onderstaand schema toont een overzicht van de 13 Cosmische Wetten. Daarna worden ze afzonderlijk kort toegelicht.

De Wet van Vergankelijkheid	De Wet van Compensatie	De Wet van Handeling
	De Wet van Aantrekking	
De Wet van Behoud van Energie	De Wet van Betrekkelijkheid	De Wet van Overeenstemming
De Wet van Omzetting van Energie	De Wet van Geslacht	De Wet van Oorzaak en Gevolg
De Wet van Ritmische Beweging	De Wet van Polariteit	De Wet van Karma

De *Wet van Vergankelijkheid* zorgt ervoor dat alles wat geboren wordt, ook weer zal vergaan. Maar ook de dood is vergankelijk. Alles wat afsterft, levert zo weer de bouwstoffen voor nieuw leven. Deze Wet wordt daarom ook wel de Wet van Reïncarnatie genoemd.

De *Wet van Behoud van Energie* zorgt ervoor dat energie nooit verdwijnt. Laten we daarbij niet vergeten dat alles energie is. Bij het vergaan gaat de energie over van het oude naar het nieuwe.

De *Wet van Omzetting van Energie* zorgt ervoor dat alle energie kan wordt omgezet. Alle energie draait hierdoor dus in kringlopen rond. Hogere energieën absorberen daarbij lagere.

De *Wet van Ritmische Beweging* zorgt ervoor dat alles heen en weer beweegt. In-uit, op-neer, eb-vloed, leven-dood of dag-nacht, om maar een paar voorbeelden te noemen.

De *Wet van Compensatie* zorgt ervoor dat onze intenties vroeg of laat gecompenseerd zullen worden. Deze compensatie werkt zowel positief als negatief.

De *Wet van de Aantrekkingskracht* zorgt ervoor dat het gelijke altijd het gelijke aantrekt. Soort zoekt soort. Het maakt daarbij niet uit of het over bijvoorbeeld mensen, voorwerpen of gebeurtenissen gaat.

De *Wet van Betrekkelijkheid* zorgt ervoor dat alles betrekkelijk is. Deze spelregel voorkomt dat we levenslessen te leren krijgen die voor ons te hoog gegrepen zouden kunnen zijn.

De *Wet van Polariteit* zorgt ervoor dat iedere energie twee uitersten kent: de laagste en de hoogste trilling. Dit zijn de twee tegenpolen, zoals bijvoorbeeld warm-koud, zwart-wit, yin-yang, man-vrouw of hoog-laag. In het midden tussen beide uitersten vinden we vaak de waarheid van de juiste weg.

De *Wet van Geslacht* zorgt ervoor beide geslachten - man en vrouw - complementair aan elkaar zijn. Man en vrouw vullen elkaar aan, en hebben elkaar nodig voor een optimaal resultaat. Dit wordt ook wel de *Wet van Complementariteit* genoemd.

De *Wet van Handeling* zorgt ervoor dat handeling en intentie beiden nodig zijn voor het beoogde effect. Deze Wet benadrukt het principe van geen woorden, maar daden. Alleen wanneer onze intentie en ons gedrag in dezelfde richting wijzen, zullen we in staat zijn om het gewenste resultaat te bewerkstelligen.

De *Wet van Overeenstemming* zorgt ervoor dat elk kleinste stofje de eigenschappen van het totaal in zich draagt. Alles is hierdoor verbonden met elkaar. Bewustzijn is energie en energie is bewustzijn. Bewustzijn is de lijm van de gehele Cosmos.

De *Wet van Oorzaak en Gevolg* zorgt ervoor dat elke oorzaak een gevolg heeft, en elk gevolg een oorzaak. Toeval bestaat daarbij niet. Toeval is niets anders dan onbegrepen dynamiek.

De *Wet van Karma* zorgt ervoor dat alles wat we anderen geven, vroeg of laat ook aan ons wordt gegeven. Omwille van onze Vrije Wil mogen wij in dit leven doen en laten wat ons goed dunkt. We kunnen ons echter nooit onttrekken aan de vruchten van dit gedrag, dankzij deze Wet van Karma.

De Paden van het Spel des Levens

Ons leven op Aarde vormt onze Leerschool. Alles wat ons in ons leven overkomt zijn lessen waarvan we mogen leren (in overeenstemming met de Wet van Betrekkelijkheid). En via vele levens mogen we in alle uiterlijke en innerlijke verschijningsvormen zelf alles ondervinden, van het allermooiste tot het aller ergste, als gever en als ontvanger. En omdat eigenlijk alles kan worden beschouwd als een dynamisch evenwicht ontvangen we vroeg of laat ook alles wat we anderen geven (conform de Wet van Compensatie). We mogen oogsten wat we zelf zaaien! Daarom ook het advies om anderen niet dat aan te doen wat we voor onszelf liever ook niet willen laten geschieden. Juist door het goede te doen mogen we zelf ook het goede ontmoeten. De werking van het Spel des Levens wordt aldus volledig bepaald door de 13 Cosmische Wetten.

Wij mensen zijn nadrukkelijk veel meer dan alleen een fysiek lichaam. Wij zijn feitelijk allemaal geesten (met daarin onze essentie) die in ons leven op Aarde gelijktijd beschikken over de volgende lichamen:

- *fysiek* lichaam (met daaraan verbonden onze persoonlijkheid)
- *astraal* lichaam (met daarin de uitstralingen van onze waarnemingen, gedachten en gevoelens zoals te zien is in ons aura).
- *etherisch* lichaam (met daarin onze chakra's)
- *causaal* lichaam (waarin onze ziel huist)

Ons fysieke lichaam bestaat uit de zwaarste stoffen. Ieder volgend lichaam is gemaakt van fijnere stoffen. Ons causale lichaam is ons meest fijnstoffelijke lichaam. Zolang we dit lichaam nog hebben kunnen we onszelf ook aanduiden als zielen, hoewel dus in essentie slechts geesten zijn.

Alle fysieke elementen - ons vlees en bloed - behoren tot ons *fysieke* lichaam. Dit is wat we van onszelf en anderen kunnen waarnemen. De vorm, de haren, de huid, de nagels de ogen en alles wat daar verder achter schuil gaat.

Ons *astrale* lichaam is een energetisch lichaam. Het is feitelijk een energieveld dat ons fysieke lichaam omgeeft. Dit energieveld wordt voortdurende gekleurd door de actuele uitstralingen van onze waarnemingen, gedachten en gevoelens. Deze kleuren zien we terug in ons aura. Ons aura is het waarneembare gedeelte van ons astrale lichaam. Ook de vorm van ons aura heeft betekenis, zoals deuken, gaten of uitstulpingen. Getrainde ogen kunnen aura's zien. Via onze taszin kunnen we het begin van een aura voelen als een soort zacht briesje tegen onze handpalm aan.

Ons *etherische* lichaam voorziet onze andere lichamen van energieën. Hiertoe maakt het etherische lichaam gebruik van de chakra's. Via de meridianen stromen deze levensenergieën door het fysieke lichaam. Ze voeden de basisfuncties - waarnemen, denken en voelen - en daarmee eveneens ons astrale lichaam. Een verzwakking in ons etherisch lichaam, waardoor er gaatjes of scheurtjes, zorgt

ervoor dat we vatbaarder worden voor ziekte en aanverwante aandoeningen.

In ons *causale* lichaam huist onze ziel. Soms wordt dit lichaam ook wel het Akasha-lichaam genoemd, en met aanduiding Akasha *Records* wordt dan verwezen naar onze ziel. Met de naam Akasha wordt verwezen naar de oorspronkelijke Goddelijke Bron. Het causale lichaam kan het astrale lichaam reguleren, onderhouden en ideeën toezenden. Het causale lichaam is van lichtgevende natuur. Het is de zieleddruppel verbonden met de gehele Oceaan van Licht. Het causale lichaam beschermt ons, onderwijst ons en kent geen moraal.

Via onze geest en vier lichamen leven we gelijktijdig in zeven, hiërarchische werelden. Iedere wereld bestaat uitsluitend uit energieën. Ook in de onderste, fysieke wereld van grofstoffelijkheden is wat wij vaste materie noemen, niets anders dan energie. Door onze waarneming creëren we de illusie dat een steen keihard is. Wanneer we echter hierop blijven inzoomen, dan nemen we aanvankelijk moleculen, atomen of zelfs subatomaire deeltjes waar, maar uiteindelijk houden we alleen trilling over.

Elk van onze zeven leefwerelden bestaat in essentie uitsluitend uit trillingen, oftewel energieën. Opklimmend van lage, grofstoffelijke energieën naar steeds hogere, fijnstoffelijkere energieën zijn dit onze zeven innerlijke leefwerelden:

- de fysieke wereld (de wereld van de vaste materie)
- de gevoelswereld (de wereld van de emoties)
- de mentale wereld (de wereld van de denkbeelden)
- de astrale wereld (de wereld van uitstraling)
- de etherische wereld (de wereld van levensenergieën)
- de causale wereld (de wereld van de ziel)
- de geesteswereld (de wereld van de pure geest)

Onze persoonlijkheid gaat maar één leven mee. Wanneer we sterven, dan laten we ons fysieke lichaam achter, en alles wat daaraan verbonden is, zoals dus onze persoonlijkheid. De overige, lichtere lichamen blijven in tact. Hiermee gaan we op reis in het hiernamaals.

Onze reis in het hiernamaals begint met het verlaten dan de Aardesfeer. Het eerste station wat we op deze reis aandoen is de Rustsfeer. In de Rustsfeer worden we bewust gemaakt van onze nieuwe toestand en onze nieuwe mogelijkheden. We gaan daarin begrijpen dat we vrij zijn van onze fysieke tekortkomingen, ook al geloven we dat vaak niet direct. Gedurende deze rustperiode neemt ons (tussen-) bewustzijn zoals we dat kenden af. En alles uit ons onderbewustzijn komt geleidelijk aan omhoog naar ons nieuwe bewustzijn, wat één wordt met ons bovenbewustzijn. We worden ons daarbij steeds meer bewust van de herinneringen van de ziel. Afhankelijk van onze eigen starheid duurt deze rustperiode korter of langer. Pas daarna kunnen we de reis in het hiernamaals vervolgen.

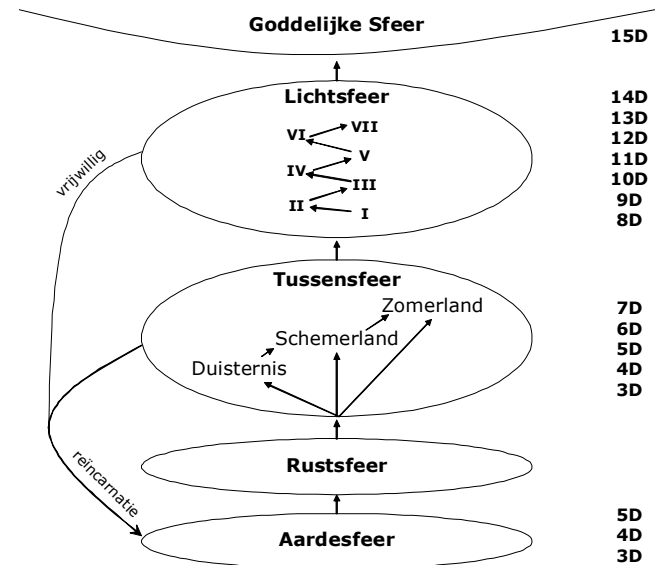
Tijdens ons verblijf in de Rustsfeer evalueren we eerst wat wij anderen hebben aangedaan. Onze ziel toont ons daartoe alles van dit leven en we mogen er zelf een oordeel over vellen. Niets ontkomt daarbij aan ons eigen oordeel. We ervaren kraakhelder wat het resultaat was van onze intenties en ons gedrag op anderen. Daarna ervaren we wat het resultaat was van het gedrag en intenties van anderen op ons. De vraag die we ons daarbij stellen is of we het hen kunnen en willen vergeven. Kortom, in de Rustsfeer wordt de film van ons afgelopen leven op Aarde afgespeeld en bij elke belangrijke gebeurtenis worden we geconfronteerd met de volgende drie vragen:

1. Hebben wij anderen schade toegebracht?
2. Hebben wij vanuit Liefde gehandeld jegens onze medemens?
3. Hebben wij anderen kunnen vergeven?

Het resultaat van deze zelfevaluatie maakt duidelijk hoe we de reis in het hiernamaals zullen gaan vervolgen. Afhankelijk van de uitkomsten komen we terecht in een omgeving die bij het bereikte niveau van inzicht past. Reïncarnerende zielen komen terecht in één van de drie niveaus van opklimmend Licht, genaamd de *Tussensferen*:

- I. Duïsternis (bedoeld voor de meer haatdragenden)
- II. Schemerland (bedoeld als algemene Tussensfeer)
- III. Zomerland (bedoeld voor de meer vergevingsgezinden)

In de *Duïsternis* hebben we uitsluitend te maken met extreem egoïstische zielen. Hun verblijf in deze sfeer duurt niet langer dan hun eigen hardnekkigheid. Deze zielen worden regelmatig door Lichtwezens (afkomstig uit de hogere Lichtsferen) bezocht om hun hardnekkigheid te masseren. Het donkerste gedeelte in de Duïsternis is de Hel. Zielen die hier geplaatst worden zijn zo achterop geraakt, dat een te vroege terugkeer naar de Aarde (of welke planeet dan ook) grote narigheid zou veroorzaken. Ook deze zielen zijn niet verdoemd en kunnen bij voldoende groei opnieuw reïncarneren.

In *Schemerland* komen de meeste mensen als eerste aan, omdat onwetendheid en lichtgelovigheid op Aarde hun deel was. Ze hebben wel schade aangericht aan anderen, maar waren vaak onwetend en weinig vergevingsgezind. Zij gebruikten hun Vrije Wil nauwelijks en leefden volgens de heersende, weinig liefdevolle, regels van de groep, kerkgenootschap of samenleving waartoe ze behoorden. Bij hen was sprake van veel gedrag vanuit rigide regels en weinig gedrag vanuit hun hart. Zij hebben zich aan hun omgeving aangepast en zijn

vergeten zichzelf te zijn. Pas als zij zich dat bewust worden, kunnen ze verder.

In *Zomerland* komen de zielen die al een eind op de goede weg zijn. In *Zomerland* is het licht en plezierig toeven en kunnen zij tegelijkertijd werken aan persoonlijke groei. Zij oefenen met intentiekracht om vormen te creëren en zo hun omgeving te verfraaien. Huizen en landschappen in allerlei varianten zijn hier te vinden.

Bewustzijns groei is in elke sfeer mogelijk. Een ziel kan beginnen in de Duisternis en doorgroeien naar *Zomerland* voordat deze ziel opnieuw wordt geboren op Aarde. Op Aarde kunnen zielen doorgroeien tot in de vijfde Dimensie (5D). In de Tussensfeer is groei mogelijk tot en met de zevende Dimensie (7D).

Het incarnatiespel - als 'level 1 van het Spel de Levens' - is een doorlopende cyclus van het leven in de Aardesfeer (van geboren worden tot sterven), dan de reis naar de Rustsfeer, dan door naar de Tussensferen en dan weer opnieuw geboren worden in de Aardesfeer. Dit incarnatiespel spelen we iedere keer opnieuw samen met telkens dezelfde zielen, maar dan iedere keer in een andere rol. Dit wordt onze *Zielengroep* genoemd, en is ongeveer 1000 zielen groot. Ouder en kind, geliefden en 'tegenstanders', dichtbij en veraf, alles wordt steeds door elkaar gehusseld in een andere beginopstelling bij iedere nieuwe ronde van het incarnatiespel. Wij mogen er vanuit gaan dat de zielen die nu een duidelijke rol spelen in ons leven behoren tot onze zielengroep.

Tussen sterven en opnieuw geboren worden zit doorgaans een periode van tussen de 50 en 150 Aardse jaren. Er kunnen ook redenen zijn om juist sneller of langzamer te reïncarneren. Eén zo'n reden is bijvoorbeeld de eindfase waarin we nu met elkaar zitten. Naar verluidt zijn nu de dapperste, creatiefste en slimste zielen op Aarde geïncarneerd om datgene te doen wat nu nodig is.

In de Tussensferen staat het bewust worden en persoonlijke groei centraal. Hierbij gaat het om het *afleren*. Het *aanleren* daarentegen staat centraal in hogere sferen, genaamd de *Lichtsferen*. Dit kunnen we zien als *level 2* van het Spel de Levens. Geluiden en licht spelen

hier een grote rol. Gebouwen en landschappen spelen nauwelijks een rol in de Lichtsferen.

In de Lichtsferen kunnen we in zeven niveaus opklimmen van leerling naar Meesterschap. Dit staat gelijk aan het groeien van de achtste Dimensie (8D) tot en met de veertiende Dimensie (14D). We gaan daartoe gericht onderzoek verrichten om kennis, inzicht en wijsheid te verkrijgen. Er zijn zeven opklimmende niveaus in de Lichtsferen. In de zevende en hoogste Lichtsfeer, ook wel de zevende Hemel genoemd, verblijven de Lichtmeesters. De Lichtmeesters hebben zich diepgaande kennis, inzicht en wijsheid eigen gemaakt op verschillende vakgebieden. Elke Lichtmeester heeft verantwoordingen toegewezen gekregen, passend bij het eigen vakgebied.

De Lichtwezens afkomstig uit één van de zeven Lichtsferen kunnen uit eigen initiatief ervoor kiezen om ook in Aardse lichamen geboren te worden. Hun vrijwillige incarnatie is dan bedoeld om de geïncarneerde Zielen op Aarde te helpen bij hun leerprocessen. De Heilige Boeken op Aarde beschrijven de aanwijzingen die deze Verlichtte Wezens ons in het verleden hebben gegeven. Op dit moment zijn vele van deze vrijwillig geïncarneerde Lichtwezens aanwezig op Aarde gezien de belangrijke eindfase (en dus gelijk ook beginfase) waarin het leven op Aarde (en daarbuiten) zich momenteel bevindt.

Op dit pad naar het Licht leggen we telkens het zwaarste fijnstoffelijke lichaam af. Onze Geest wordt steeds intenser en onze essentie - onze individualiteit - speelt een steeds kleinere rol. Als we alleen nog maar pure geest zijn, hebben we helemaal geen individualiteit meer nodig en is ook onze ziel overbodig geworden. Dan hebben we het besluit genomen om de Hoogste Lichtsfeer - de Zevende Hemel - achter ons te laten. We treden dan, als pure geest, de Goddelijke Sferen binnen (15D), oftewel het derde en hoogste *level* van het Spel des Levens. Hierbij leggen we ook ons causale lichaam af en worden we volledig onstoffelijk en definitief (weer) één met God. Hiermee eindigt onze reis (van precies 13 niveaus tussen 3D en 15D). Sommige Lichtmeesters zien bewust af van deze stap en blijven daarmee in de Lichtsferen om de mensheid bij te staan in hun-

groeit naar het Licht. Zij zijn de herders die pas rusten wanneer ook het laatste lam is teruggekeerd.

Zoals gezegd heeft ook onze ziel een einde, en daarmee ook een begin. Bij het ontstaan van onze ziel is gelijktijdig ook onze tweeling-ziel geschapen. Ieder mens heeft dus een tweelingziel, die we soms mogen ontmoeten, vaak zonder het ons te beseffen. In deze laatste fase, ons eeuwige verblijf in de Goddelijke Sferen, worden we definitief verenigd met onze tweelingziel.

Wat gebeurt er nu precies wanneer we op Aarde sterven?

Sterven is, zoals gezegd, eigenlijk het geboren worden aan de andere kant. We komen aan de andere kant aan, zoals we hier op Aarde na onze dood zijn vertrokken. Zo beneden, zo boven. Ga we met haat dood, dan komen we met haat aan.

We kunnen eigenlijk maar op twee manieren dood gaan. We zien het aankomen of niet. In het eerste geval weten we dat we dood zijn, maar tegelijkertijd merken we dat we er nog steeds zijn en dat het dus niet is afgelopen. We blijven dan nog enkele dagen in de Aardesfeer. Daarna worden we door Lichtwezens opgehaald. We verlaten dan de Aardesfeer en gaan op reis naar de Rustsfeer.

Wanneer we de dood niet zagen aankomen, denken we nog in leven te zijn op Aarde. Wij nemen alles ook gewoon nog waar, maar de levenden nemen ons niet meer waar. We kunnen dan niet langer communiceren met levenden, en we begrijpen aanvankelijk niet waarom dit zo is, zelfs al zien we ons eigen levenloze lichaam.

Als 'dolende' zielen of geesten kunnen we pas verder als we ons bewust worden dat we overleden zijn en verder willen en durven. Tot die tijd kunnen we de Aardesfeer niet verlaten en worden we niet opgehaald. Sommigen hebben hier meer tijd voor nodig. Angst voor het onbekende weerhoudt hen verder te gaan. Ze vervelen zich te pletter en een enkeling gaat 'spoken'. Wanneer wij als levenden contact zoekt met gene zijde - via glaasje draaien, pendelen en dergelijke - dan krijgen we deze dolenden als eerste aan de lijn. Ze kunnen zich voordoen als een gestorven dierbare, maar ook als Jezus of als God en vaak liegen en bedriegen ze er op los. Lichtgelovigen en avonturiers opgelet, de dolenden kunnen onze gedachten lezen en vertellen

ons precies wat we willen horen! Zuivere doorgevers worden afgeschermd voor deze dolende Zielen.

Wat gebeurt er wanneer we op Aarde worden geboren?

Wij kiezen er zelf voor wanneer we terug willen keren naar het leven op de Aarde. Ons leerproces in de Tussensferen heeft dan een verzadigingspunt bereikt. We krijgen dan een steeds grotere behoefte om terug te keren naar de Aarde, meestal met de wens om het geleerde in de praktijk te mogen gaan brengen.

Omdat we aan gene zijde kiezen, kiezen we een lichaam met spirituele maatstaven en niet met maatstaven bedacht door het sterfelijke verstand dat is gebaseerd op een materiele werkelijkheid. Rijk zijn, invloed hebben, mooi zijn, gezond zijn en succes hebben spelen geen enkele rol bij deze - op spirituele waarden gebaseerde - keuzen. Immers, ons toegenomen bewustzijn gaan we dan op Aarde proberen toe te passen.

De tijd om terug te keren is dan aangebroken. Hogere Lichtwezens, hebben ons geholpen bij het kiezen van het gezin waarin we geboren gaan worden en de omstandigheden die we zullen gaan meemaken. Dat is een mengeling van ons eigen positieve- en negatieve karma. Het nieuwe leven is vaak een test van hetgeen we ons bewust zijn geworden aan gene zijde. In onze ziel zit de blauwdruk van ons nieuwe leven op Aarde. We weten precies waaraan we beginnen. Maar bij de daadwerkelijke geboorte gaat het luik dicht en zijn we ons hiervan niet langer bewust. Een miskraam kan ontstaan doordat een ziel zich uiteindelijk toch terugtrekt, om welke reden dan ook.

Onder begeleiding van leden van onze zielengroep gaan we naar een plaats waar we door Lichtwezens geholpen wordt bij het 'afleggen' van onze fijnstoffelijke lichamen en de 'ontkoppeling' met onze geest. Dit is nodig om de karaktertrekken en herinneringen uit vorige levens achter ons te laten. Hiermee zakt dit alles naar ons onderbewuste - onze ziel - en starten we met een leeg tussenbewustzijn aan het nieuwe leven op Aarde. Tot een jaar of zeven kunnen we als kinderen soms nog in contact komen met ons onderbewustzijn en flar-

den ervaren uit een vorig leven en daarover vertellen of in ons spel verwerken.

Geboren worden op Aarde is, zoals gezegd, de tweede dood. Deze wedergeboorte is alleen noodzakelijk als we nog karma te vereffenen hebben. Onze ziel en onze geest worden, als het tijdstip gunstig is, geplaatst bij het nieuwe embryo. Dit is de feitelijke wedergeboorte of incarnatie. Dat is kort na de conceptie, als de celdeling begint. Tijdens de zwangerschap ontwikkelen zich naast een nieuw fysiek lichaam met een nieuwe persoonlijkheid, ook de benodigde fijnstoffelijke lichamen en wordt de band hiervan met het embryo steeds sterker.

Een nieuw leven op Aarde is begonnen. Alles past daarin bij de opdracht die we vooraf aan onszelf hebben gegeven. Toeval bestaat immers nergens en nooit. Alles past precies bij onze opdracht: onze ouders, onze persoonlijkheid, de omstandigheden, de plaats, het tijdstip, de gebeurtenissen en ga zo maar door. Een nieuwe episode van het optreden van onszelf en de andere leden uit onze zielengroep gaat beginnen. En het programma voor dit reizende theatergezelschap staat geschreven in de sterren. Niets gebeurt voor niets en voor alles is een reden.

In ons huidige leven op Aarde durven we onszelf te zijn. We voelen, vinden en beschouwen onszelf volledig verantwoordelijk voor al ons doen en laten, juist ook naar anderen toe. We leren om onvoorwaardelijk liefdevol te zijn voor iedereen in onze naaste omgeving, ongeacht uiterlijke verschijningsvorm, zoals leeftijd, geslacht, geloof of ras en ga zo maar door. We kiezen ons persoonlijke pad, welke kant deze ons ook op leidt. En we blijven daarin altijd trouw aan onszelf. We zijn daarbij niet bang om fouten te maken, want daar leren we juist van. We zijn immers hier gekomen om te leren. Al lerende zullen we dus ook geregeld vallen. We staan daarna gewoon weer op en vervolgen ons pad.

Bijlage 2. De geschiedenis van onze zielen

In de schepping van het leven op Aarde (en daarbuiten) zien we een vast patroon dat zich met uiterst grote precisie keer op keer herhaalt. Iedere keer opnieuw scheidt dit patroon op Aarde een hoger niveau van (tussen-) bewustzijn.

Het doorlopen van één scheppingspatroon van dertien afzonderlijke fasen duiden we aan als een scheppingscyclus. Dit zijn de zeven dagen uit de bijbel gecombineerd met de 'vergeten' zes tussenliggende nachten. Iedere volgende cyclus begint tijdens de 13e fase van de voorgaande cyclus. We kunnen nog preciezer zijn. Wanneer we deze zevende dag verdelen in 20 precies gelijke delen, dan is het exacte moment waarop de nieuwe cyclus begint bij de start van het 13^e deel (vanaf het einde van de zevende dag gerekend).

cyclus	lengte in Tun	lengte in jaren
I	13×20^7	16.401.170.606,08
II	13×20^6	820.058.530,30
III	13×20^5	41.002.926,52
IV	13×20^4	2.050.146,33
V	13×20^3	102.507,32
VI	13×20^2	5.125,37
VII	13×20^1	256,27
VIII	13×20^0	12,81
IX	13×20^{-1}	0,64

Het scheppingsverhaal begon ruim 16,4 miljard jaar geleden met de eerste scheppingscyclus. Iedere volgende scheppingscyclus verloopt precies 20 maal zo snel als de voorgaande. Ook in de totale lengte van iedere scheppingscyclus zien we de getallen 13 en 20 weer terug. Daar hanteerden de Maya's het begrip *Tun* met lengte van 360 dagen. Bovenstaande tabel geeft de lengtes van de scheppingscycli weer, zowel in Tun als in het aantal rondingen van de Aarde om onze Zon, namelijk onze kalenderjaren.

Op 5 januari 1999 is de achtste scheppingscyclus begonnen. En op 8 maart 2011 begint de negende en laatste scheppingsronde. De

zevende dag van laatste scheppingscyclus (en daarmee van alle scheppingscycli) eindigt na 260 dagen (0,64 jaar) op 28 oktober 2011. Ook de tijd kan zich namelijk niet onttrekken de Wet van de Vergankelijkheid.

Iedere scheppingsronde opnieuw heeft erin geresulteerd dat het (tussen-) bewustzijn van het leven op Aarde een sprong omhoog heeft gemaakt. En hoe hoger het bewustzijn, des te ruimer ook de beleving van de grootte van de 'wereld'. Het hogere bewustzijn kwam er telkens bovenop. Alle lagere bewustzijnsniveaus zijn nog steeds aanwezig in de mens. Onderstaande tabel toont de negen niveau's van bewustzijn van hoogste naar laagste niveau (waardoor de volgorde dus omgekeerd is aan de voorgaande tabel).

cyclus	niveau van bewustzijn	omschrijving	principe
IX	universeel	absolute gelijkheid (Universum)	bewuste co-creatie (Eénzijn)
VIII	galactisch	gelijke bestemming (Melkweg)	ethiek (intuïtie)
VII	planetair	gelijke invloeden (Aarde)	macht (ego)
VI	nationaal	gelijke wetten (land)	wetgeving (opgelegde regels)
V	cultureel	gelijke gewoonten (streek)	gedeelde redenen (logica)
IV	stammen	gelijke herkomst (dorp/wijk)	overeenkomsten en verschillen
III	familie	met wie wij gelijke genen deelt	individuele stimulus / response (verstand)
II	kudde	met wie wij gelijk optrekken	collectieve stimulus / response
I	organisch	onzelf als levend organisme	actie/reactie (organisch) leven

In de eerste scheppingsronde is het organisch leven geschapen tezamen met het principe dat actie leidt tot reactie (conform de Wet van

Oorzaak en Gevolg). Op het meest basale niveau beschikken wij eveneens over het bewustzijn van onszelf als een levend organisme. Dit bewustzijn helpt ons om ons fysieke lichaam in stand te houden. In onze tweede bewustzijnslaag zijn we van onszelf bewust als onderdeel van onze 'kudde'. Onze kudde omvat de mensen met wie we gelijk optrekken, zoals ons gezin of onze vrienden. Dit kuddebewustzijn verklaart waarom een school vissen collectief, exact op het zelfde moment en op dezelfde wijze reageert (response) op bijvoorbeeld een beweging van een aanvallende haai (stimulus). Dit is het principe van collectieve stimulus/respons. Bij bijvoorbeeld een plotseling uitslaande brand in een volle zaal zakt ons bewustzijn onmiddellijk af naar dit kuddedierniveau.

In de derde scheppingsronde werd het vermogen om na te denken geschapen. Dit gebeurde bij de mensapen en de eerste mensachtigen. Deze levensvormen leerden individueel en met het verstand hoe het beste gereageerd (response) kon worden op bijvoorbeeld een hongerige tijger (stimulus). Dit verstand werd ook gebruikt om de eigen familie (van bloedverwanten met genetische gelijkenis, bestaande uit meerdere gezinnen, kuddes) in stand te houden. Het familiebewustzijn was geschapen.

In de vierde scheppingsronde maakte het bewustzijn de sprong naar het niveau van stammen (met daarin meerdere families). Tegenwoordig is de wijk of de buurt waar we vandaan komen onze stam. De Homo Erectus en ook de Neanderthalers kwamen in deze scheppingsronde op Aarde en leefden in stammen. Door een verder toegenomen verstand en waarnemingsvermogen herkenden ze steeds meer overeenkomsten en verschillen in hun leefomgeving. En op de zevende dag waren daar opeens de Homo Sapiens, dat wil zeggen de fysieke lichamen die we nu nog steeds 'aan' hebben in ons huidige leven op Aarde.

Vanaf de vijfde scheppingsronde ging de ontwikkeling van het bewustzijn door via ons mensen. Er ontstond een menselijke cultuur waarin plaats was voor meerdere stammen. De gedeelde redenen om iets te doen of juist te laten vormde de basis voor de gezamenlijke cultuur. Anno nu zien we dat nog steeds terug in streekgebondencul-

turen. De eerste menselijke cultuur was in Lemurië, en daarna volgde twee maal een cultuur in Atlantis.

Het nationale bewustzijn werd geschapen in de zesde scheppingsronde. Een natie, land of soevereine staat omvat doorgaans meerdere, streekgebonden culturen. Naties worden bijeengehouden door nationale wetten. Dus samen met de afzonderlijke landen werd ook de wetgeving geschapen. Mensen kregen per land regeltjes opgelegd. Later zouden deze wetsregels uitgroeien tot ellenlange zinnen vol kunstmatige woorden en niet te vergeten heel erg veel komma's.

De industriële revolutie vormde het startpunt voor de zevende scheppingsronde. Via communicatietechnologie (telegraaf, telefoon, televisie, radio en tenslotte internet) werden vrijwel alle mensen uit alle landen op Aarde zich bewust dat we gezamenlijk op één en dezelfde planeet leven, in een *global village*. De sprong naar planetair bewustzijn was gemaakt. Tezamen met het bewustzijn werd er ook een macht op planetair niveau geschapen. Deze oncontroleerbare macht kreeg via de controle over het geld alle touwtjes in handen. Volksvertegenwoordiging maakte overal op Aarde plaats voor een schijndemocratie. De gehele planeet werd besmet door het egoïstische machtsvirus. De mensheid ging steeds meer waarnemen, denken en voelen vanuit macht. *Als ik het maar goed heb. Dat is van mij. Het gaat zoals ik het wil.* Deze zelfzuchtige denkbeelden overheersten in het tussenbewustzijn van de mensen in deze scheppingsronde. De (verborgen) machthebbers lieten daarbij geen enkel (machts-) middel ongebruikt om de mensen vooral op dat beperkte bewustzijnsniveau te houden. De lucht, het drinkwater, de voeding, de gezondheidszorg, de media, het onderwijs, het geluid, de wetenschappen, de technologie en de spiritualiteit, alles werd daarbij opzettelijk onzuiver gemaakt.

De opmaat naar het nieuwe millennium vormde de start de achtste scheppingsronde, vanaf 5 januari 1999. Het doel van deze scheppingscyclus is om het bewustzijn verder te laten springen naar het niveau van galactisch. Wij gaan ons bewust worden dat er nog heel veel andere beschavingen zijn op de ons omringende planeten waarmee wij eenzelfde bestemming delen. Daarbij nemen we bewust af-

stand van onze op macht beluste persoonlijkheid. We laten via onze intuïtie ons bovenbewustzijn meer en meer toe in ons tussenbewustzijn. Ethiek vormt dan onze persoonlijke gids bij iedere keuze of afweging die we mogen maken.

We hebben dan niet langer regeltjes, controleurs en bestraffers nodig om ons te vertellen wat te doen of te laten. Via onze intuïtie weten, voelen en nemen dan onmiddellijk waar wat voor ons ethisch verantwoord is, en wat niet. Dit is de bewustzijnsprong waar wij als mensheid nu voor staan. Springen we bewust mee, of blijven we lang de kant staan om te zien hoe anderen wel deze sprong durven maken?

Voor iedereen die voor 8 maart 2011 de sprong heeft durven wagen naar het niveau van galactisch bewustzijn is er ook nog een negende scheppingsronde. Mensen met een galactisch bewustzijn worden aangeduid als Homo Galacticus, de wakkere mensen. Het resultaat van de negende en afsluitende scheppingsronde is de Homo Universalis, de Verlichte Mens. Verlichte mensen zijn zichzelf (weer) bewust dat we één zijn met alles wat leeft, overal in de Cosmos. Dit waren we altijd al, alleen waren we het eventjes 'vergeten'. We nemen dan voorgoed afscheid van verdeeldheid of dualiteit.

Woord van dank

Het idee voor een Ethisch Manifest is afkomstig van de Gezondheidsbevorderende Organisatie Nederland. Een eerste ruwe versie, waaruit uiteindelijk dit boek is ontstaan, is geschreven in een synergetische samenwerking met de bestuursvoorzitter van deze stichting, die (vooralsnog) gezien kan worden als een innovatieve nevenstichting van het Registratie-Instituut Natuurgerichte Gezondheid, kortweg RING.

Dit boekje - *Ethiek van leven en gezondheid* - is geschreven voor iedere gezondheidsprofessional (en iedere gezondheidscliënt). Wanneer er binnenkort ook nog een Ethisch Manifest wordt uitgegeven dat in het kader van het twintigjarig bestaan van RING aan alle leden van alle aangesloten beroepsverenigingen wordt verstrekt, dan zou dat alleen maar goed zijn. Zowel de overlap als de verschillen zullen iedereen persoonlijk kunnen gaan helpen om de eigen ethische keuzes voortaan zo bewust als mogelijk te maken.

Heel graag bedank ik Hans Milikan in zijn functie als de bestuursvoorzitter van de Gezondheidsbevorderende Organisatie Nederland en als directeur van RING voor de plezierige en inspirerende samenwerking in de aanloop naar dit boekje.

Tot besluit wil ik uiteraard graag Joke Vuurboom-Duit bedanken voor het controleren van ook weer dit boekje op type- en opmaakfouten.

Nawoord

Ethiek. We hebben er ieder dag opnieuw mee te maken. Maar meestal zijn we ons dit niet bewust. Iedere keuze die we maken, bewust of onbewust, heeft gevolgen, voor onszelf, of voor onze (directe) omgeving. Want alles gehoorzaamt immers aan de Cosmische Wetten, zoals de Wet van Oorzaak en Gevolg en de Wet van Karma. De grote vraag hierbij is waardoor we ons laten leiden bij het maken van al die keuzes, variërend van alledaagse keuzes tot die ene, allesbepalende levenskeuze? Ethiek helpt ons om te zien hoe wij precies tot onze keuzes komen.

Onze keuzes kunnen voortkomen uit onze persoonlijkheid. Dit wordt ook wel ons *lagere zelf* genoemd. Veel mensen hebben anno nu last van een opgeblazen persoonlijkheid, volop gestimuleerd door de egocultuur die we met elkaar hebben laten ontstaan. De keuzes vanuit ons ego - onze opgeblazen persoonlijkheid - zijn per definitie egoïstisch of zelfzuchtig van aard. In mijn ogen zijn zelfzuchtige keuzes ethisch gezien volstrekt onverantwoord.

Zuivere ethiek is gebaseerd op het intuïtieve contact met onze geest, ook wel ons *hogere zelf* genoemd. Hiermee ontstijgen we kortzichtige en beperkte zienswereld van onze persoonlijkheid. Zolang dit intuïtieve contact zich nog aan het ontwikkelen is, vormen de richtlijnen zoals verwoord in dit boek een goed vangnet. Daar ben ik van overtuigd. En daarom is dit boek geschreven.

Deze richtlijnen zijn dus nadrukkelijk geen opgelegde regels of dwingende normen. Ze vormen de kaders waarbinnen we gezamenlijk, cliënt en professional, op zoek mogen gaan naar de keuzes die in de ogen, het hart en het verstand van de cliënt de juiste blijken te zijn. Ik wens iedereen daarbij heel veel wijsheid, geduld en onvoorwaardelijke liefde toe.

Emmen, 23 april 2009
Johan Oldenkamp

Overige publicaties van Uitgeverij Pateo

Bewustzijnsdynamiek; Over Inzicht in de Schepping, het Einde der Tijden en de Zin van ons Leven

ISBN 978-90-813871-2-5, 144 bladzijden, 2^e druk

Aanklacht tegen de overheid; Over het schenden van mensenrechten in Nederland

ISBN 978-90-813871-3-2, 80 bladzijden, 1^e druk

Inleiding in de Salveologie; Over de wetenschap van leven in volle gezondheid

ISBN 978-90-813871-4-9, 156 bladzijden, 1^e druk

Wetenschap van de ziel; Over inzicht in onze innerlijke dynamiek

ISBN 978-90-813871-6-3, 132 bladzijden, 1^e druk
(verschijnt 13 juni 2009)

Deze boeken zijn eveneens gratis als pdf-bestand beschikbaar via de website Pateo.nl, om op deze manier zoveel als mogelijk mensen te kunnen bereiken.

In de zuivere samenleving waarnaar we op weg zijn neemt ethiek een centrale plaats in. Ethiek gaat over intuïtief weten, voelen of waarnemen wat juist is, en wat niet. Ethiek is dan ook nadrukkelijk niet gelijk aan waarden en normen. Waarden en normen behoren tot het domein van ons gewone bewustzijn. Ethiek is afkomstig van een hoger bewustzijnsniveau.

Ethiek van leven en gezondheid is geschreven om ons onze eigen verantwoordelijkheid hierin weer terug te laten nemen. Iedere ethische kwestie kunnen we beschouwen als een persoonlijke toets. Alleen wijzelf kunnen het juiste antwoord geven. Natuurlijk kunnen we andere om raad of ondersteuning vragen. Maar we kunnen de beantwoording nooit in de schoenen van een ander schuiven. We kunnen gewoonweg niet weglopen voor de levensvragen die voor ons bedoeld zijn.

Dit boek beschrijft de Algemene Levensethiek, die daartoe wordt onderverdeeld in 11 afzonderlijke ethiekgebieden, elk gekoppeld aan een levensfase. Ook worden 11 professionele aspectgebieden van Algemene Levensethiek onderkend.

Ethiek van leven en gezondheid is het vierde boek van psycholoog Dr. Johan Oldenkamp uitgegeven door Pateo, naast zes eerdere boeken van hem bij andere uitgevers. Van zijn hand publiceerde Pateo eveneens Bewustzijnsdynamiek, Aanklacht tegen de overheid en Inleiding in de Salveologie.

